

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **M. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti výrokům I., II. a III. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2016, č. j. 33 A 62/2015 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost proti výrokům I. a II. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2016, č. j. 33 A 62/2015 - 38, **se odmítá.**
- II. Kasační stížnost proti výroku III. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2016, č. j. 33 A 62/2015 - 38, **se zamítá.**
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně usnesením dne 11. 2. 2016, č. j. 33 A 62/2015 - 38, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2015, č. j. MPSV-UM/1994/15/4S-VYK, zprostil Mgr. Tomáše Bařinu, advokáta, se sídlem Šumavská 982/31a, Brno, povinnosti zastupovat žalobce (výrok I.), stanovil Mgr. Tomáši Bařinovi odměnu ve výši 1.573 Kč, která mu bude vyplacena do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Krajského soudu v Brně (výrok II.), ustanovil žalobci zástupkyni JUDr. Marii Veselou, advokátku, se sídlem Bráfova třída 16/2, Třebíč (výrok III.), a vyzval žalobce, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení odstranil vady žaloby ze dne 22. 4. 2015 (výrok IV.).

V odůvodnění krajský soud připomněl, že usnesením ze dne 21. 12. 2015, č. j. 33 A 62/2015 - 29, žalobci ustanovil zástupce Mgr. Tomáše Bařinu a současně jej vyzval, aby prostřednictvím tohoto zástupce doplnil žalobu o zákonem stanovené náležitosti. Krajský soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku I. a III. napadeného usnesení s ohledem na podání ze dne 20. 1. 2016, ve kterém Mgr. Bařina vysvětlil, že se mu nedaří efektivně komunikovat s žalobcem. Krajský soud uvedl, že Mgr. Bařinovi přísluší odměna za zastupování žalobce, která zahrnuje odměnu za jeden úkon právní služby, tj. přípravu a převzetí zastoupení, včetně režijního paušálu a daně z přidané hodnoty. Ve zbylé části odůvodnění krajský soud poučil žalobce o zákonem stanovených náležitostech žaloby.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále jen „stěžovatel“) uvedl, že „[u]stanovený zástupce Mgr. Bařina advokát je sprostý blábolista, lže a mystifikuje soudy, neví nic, nechťelo se mu od počátku nic konat ve prospěch jeho klienta jakožto žalobce. V podání o zproštění povinnosti zastupovat žalobce uvedl v dobře připraveném plánu lživé skutečnosti, aby mne poškodil, a znemožnil mne tak možnost nechat se zastupovat v řízení zástupcem. Jedinou jeho snahou bylo to při mnou uskutečněných hovorech, kdy jsem advokáta sám kontaktoval za účelem vypracování právního názoru na věc v doplnění mnou podaného blanketového návrhu žaloby, je nad slunce jasné, že pokud podávám návrhy na zahájení řízení, a tedy vynakládám finanční prostředky, které mám z výpůjček a půjček od známých přátel. Advokát byl od počátku nekontaktní, což samo o sobě potvrzuje jeho argumentace v jeho podání o zproštění povinnosti mne zastupovat, že jej prozváním, za účelem zpětného zavolání je sprostá lež, neboť jsem si z půjčky zakoupil kartu volání na dlouho se slevou o 30 %, což mne jeden hovor stojí pouze 3,80 Kč, a tedy nevím, proč bych měl být opět debilem a někoho prozvánět, když na věci svůj osobní zájem, protože se v řízení o finanční částku. To, že se zdržuji v okolí města Třebíče je opět lež, sám při mnou uskutečněném telef. hovoru jsem advokátovi uvedl, že do místa jeho sídla AK je vzdáleno místního pobytu cca přes 100 km (důkaz výpis telef. hovor z technologického centra služeb). Nad rámec jeho výplodu lží uvádím, že jsem jej kontaktoval prostřednictvím odeslaných emailů (v případě, že odesl. emaily dohledám, odešlu jej v příloze e-mailu jako důkaz), takže jeho tvrzení opět dále lživá.“ Stěžovatel konstatoval, že ustanoveného zástupce několikrát kontaktoval, sdělil mu základní informace o žalobním řízení a požádal jej, aby prostudoval příslušné spisy a vypracoval právní názor. Mgr. Bařina tak ovšem podle stěžovatele neučinil. V telefonickém rozhovoru toliko stěžovateli oznámil, že požádá o zproštění povinnosti zastupovat jej v žalobním řízení a navrhne, aby mu krajský soud ustanovil zástupce se sídlem ve Třebíči. Stěžovatel uvedl, že se proti tomuto návrhu ohradil, neboť v Třebíči nebydlí od roku 2007. Mgr. Bařina však telefonický rozhovor ukončil. Stěžovatel rovněž uvedl, že „[d]alší blábolistka advokátka JUDr. Veselá, která se snaží soud přivést v omyl, tak uvádí de facto, že (žalobce) jsem nekontaktní, a že moje doručovací adresa je neoficiální, k tomu je nutné zmínit, že na tuto adresu shora i tomuto soudu uvedenou je mi soudy doručováno, a to v počtu mezi 8-10 ti písemnostmi od soudů a úřadů, tedy aniž by se jakkoli advokátka Veselá snažila mne kontaktovat na soudu sdělenou adresu pro doučování, požádala raději Ks. v Brně o zproštění zastupování mojí osoby, ony totiž poměry advokátů města Třebíč, je jedna velká katastrofa, neboť např. na jednou podlaží jsou propojeny AK, kde v nepřítomnosti jednoho z oněch tří advokátů snadno a bez výčitek chodí do místnosti a hledají na cizím psacím stole listiny, a zároveň jsou navzájem protistranou při jednání u soudu, byl jsem tomu několikrát svědkem, neboť mne zastupoval Mgr. Urbášek soudem ustanovený zástupce, který navštěvuje a domlouvají se na postupu v řízení, a zase zvracím. Žádný advokát v místě města Třebíč a jeho okolí mne z těchto důvodů

pokračování

zastupovat nebude, neboť se již předem na mne domluví. Už jenom skutečnost, tedy podivnost, že Ks. ustanoví advokátku, která má smlouvu poskytování právní pomoci s městem Třebíč, zastupuje nejen město ale i Městský úřad Třebíč, mne vede k přesvědčení, že takto vydané rozhodnutí Ks. v Brně bylo vydáno účelově, neboť tato skutečnost o poskytování právní pomoci musí být Ks. známa.“

Současně s doplněním kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby mu Nejvyšší správní soud ustanovil zástupce Mgr. Lukáše Míšu, se sídlem Pekárenská 12, Brno, protože tak již učinil v řízení sp. zn. 6 Ads 280/2015 a i v jiných řízeních.

Nejvyšší správní soud již usnesením ze dne 21. 6. 2016, č. j. 4 As 54/2016 - 31, zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, protože nedostatek zastoupení v dané věci není překážkou v přístupu k soudu a předmětem řízení o kasační stížnosti je právně nikoliv složitá otázka týkající se zastoupení stěžovatele v řízení před krajským soudem. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že v případě stěžovatele nejsou splněny podmínky pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“), neboť to není nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Nejvyšší správní soud se již nezabýval novým návrhem stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, který učinil současně s doplněním kasační stížnosti. Stěžovateli sice lze přisvědčit, že mu zdejší soud v jiných řízeních ustanovil zástupce, to ovšem nepředstavuje novou skutečnost, která by jakkoliv změnila závěr, že v nyní posuzované věci není zastoupení stěžovatele nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou přípustnosti podané kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost proti výroku I. napadeného usnesení krajského soudu není přípustná. Podle § 102 s. ř. s. „[k]asační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak.“ Za použití argumentu a contrario z naposledy citovaného ustanovení vyplývá, že kasační stížnost, kterou se stěžovatel nedomáhá zrušení soudního rozhodnutí, není přípustná. Stěžovatel v petitu kasační stížnosti nežádá zrušení výroku I. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 2. 2016, č. j. 33 A 62/2015 - 38, nýbrž ustanovení zástupce pro žalobní řízení a nepřiznání náhrady nákladů řízení dosud ustanoveným advokátům. Nejvyšší správní soud ovšem není oprávněn vydat výrok, který by odpovídal navrhovanému petitu. Nejvyšší správní soud může v meritu věci rozhodnout toliko způsoby, které předvídá § 110 s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud zjistil, že navržený petit nelze považovat toliko za nepřesně formulovaný návrh na zrušení výroku I. usnesení krajského soudu. Naopak, stěžovatel se o ustanoveném zástupci Mgr. Bařinovi vyjádřil značně nevybíravým způsobem a uvedl, že se jej pokusil v žalobním řízení poškodit. Nelze tedy předpokládat, že stěžovatel usiluje o zrušení I. výroku usnesení krajského soudu, tedy výroku, kterým byl Mgr. Bařina zproštěn povinnosti zastupovat stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovatel neformuloval petit kasační stížnosti nepřipustným způsobem toliko z neznalosti práva. Stěžovatel totiž chtěl

dosáhnout právě toho výsledku, který v petitu popsal, což je logickým vyústěním argumentace, kterou uvedl v kasační stížnosti. Taková kasační stížnost je však nepřipustná ve smyslu § 102 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud ji proto odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Nadto, i kdyby stěžovatel výslovně navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil výrok I. usnesení krajského soudu, kasační stížnost by v tomto rozsahu nebyla přípustná podle § 104 odst. 2 s. ř. s., neboť kasační námitky stěžovatele směřují toliko proti důvodům usnesení a stěžovatel neusiluje o vydání jiného výroku.

Zatímco v případě kasační stížnosti proti výroku I. usnesení krajského soudu Nejvyšší správní soud z kasačních námitok dovodil, že stěžovatel neusiloval o zrušení napadeného výroku, odlišný závěr lze dovodit v případě kasační stížnosti proti výrokům II. a III. téhož usnesení. Z obsahu kasačních námitok a navrhovaného petitu lze totiž dovodit, že stěžovatel usiluje o zrušení výroku, kterým krajský soud určil odměnu za zastupování Mgr. Bařinovi a kterým mu byla ustanovena zástupkyně advokátka JUDr. Marie Veselá.

Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že kasační stížnost není přípustná ani proti výroku II. usnesení krajského soudu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Ans 17/2012 - 33, „[s]ubjektivní přípustnost kasační stížnosti se však nevyčerpává tím, že ji podá účastník řízení. Z povahy kasační stížnosti jakožto opravného prostředku vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu plně vyhověno, popřípadě kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech. Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí krajského soudu, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepříliš významná újma, kterou lze odstranit zrušením nebo změnou napadeného rozhodnutí. Oprávnění podat kasační stížnost tedy svědčí jen tomu účastníku, v jehož neprospěch vyznívá poměření nejpříznivějšího výsledku, který krajský soud pro účastníka mohl založit svým rozhodnutím, a výsledku, který svým rozhodnutím skutečně založil, je-li zároveň způsobená újma odstranitelná tím, že kasační soud napadené rozhodnutí zruší (srov. přiměřeně usnesení NS ze dne 30. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1363/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 3/1997, pod č. 28, dále srov. usnesení NSS ze dne 13. 9. 2012, čj. 3 As 72/2012 - 20, nebo usnesení NSS ze dne 30. 10. 2008, čj. 1 Afs 133/2008 - 110).“

Krajský soud v posuzované věci výrokem II. napadeného usnesení toliko přiznal odměnu za zastupování Mgr. Bařinovi. Uvedený výrok se tedy nikterak nedotýká právní sféry stěžovatele a ani z obsahu kasační stížnosti nevyplývá, že by mu tímto výrokem vznikla byť i jen minimální újma na jeho právech. Nejvyšší správní soud proto odmítl kasační stížnost i ve vztahu k výroku II. napadeného usnesení, a to za použití § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona.

Ohledně výroku III. napadeného usnesení Nejvyšší správní soud ze spisové dokumentace zjistil, že krajský soud zprostil JUDr. Veselou povinnosti zastupovat stěžovatele v žalobním řízení usnesením ze dne 25. 2. 2016, č. j. 33 A 62/2015 - 51. Tato skutečnost ovšem nepředstavuje překážku řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud již totiž v rozsudku ze dne 21. 7. 2005, sp. zn. 7 Azs 101/2005, konstatoval, že za překážku

pokračování

ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nelze považovat to, že účinky napadeného správního rozhodnutí již vůči žalobci nepůsobí, protože by to představovalo odepření práva zakotveného v čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Nejvyšší správní soud proto přezkoumal výrok III. usnesení krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že předmětem nyní projednávané kasační stížnosti nejsou výtky stěžovatele proti jednání JUDr. Veselé. Dále stěžovatel toliko obecně konstatoval, že krajský soud ustanovil JUDr. Veselou účelově, neboť si musel být vědom, že uzavřela smlouvu o poskytování právní pomoci s městem Třebíč a že zastupovala rovněž Městský úřad Třebíč, tedy správní orgán, který v projednávané věci rozhodl v prvním stupni o nepřiznání příspěvku na živobytí stěžovateli. Stěžovatel však nikterak nevysvětlil, z jakých skutečností dovozuje, že krajskému soudu musela být uvedena skutečnost známá. I kdyby již JUDr. Veselá v minulosti zastupovala město Třebíč, popřípadě Městský úřad Třebíč, v řízení před Krajským soudem v Brně, neznamena to, že by si soudce krajského soudu rozhodující v předmětné věci musel být této skutečnosti vědom, popřípadě že by ji musel aktivně vyhledávat. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že podle § 20 zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. je sám advokát povinen požádat o zrušení ustanovení, pokud zjistí, že se nachází v konfliktu zájmů ve smyslu § 19 uvedeného zákona. V případě, že by tak neučinil, vystavoval by se odpovědnosti za kárné provinění ve smyslu § 32 odst. 2 zákona o advokacii. Ostatně advokátka JUDr. Veselá o zproštění povinnosti zastupovat stěžovatele v žalobním řízení mimo jiné z důvodu kolize zájmu požádala. Nejvyšší správní soud přitom nezjistil, že by krajský soud o této skutečnosti věděl a ve věci jednal nezákonně, respektive, že by vedl žalobní řízení účelově s úmyslem zmařit právo stěžovatele na spravedlivý proces. Proto uvedené zjištění nemůže být důvodem pro zrušení výroku III. napadeného usnesení, nýbrž toliko pro zproštění ustanovení advokátky JUDr. Veselé v řízení o žalobě, k čemuž krajský soud přistoupil již zmíněným usnesením ze dne 25. 2. 2016, č. j. 33 A 62/2015 - 51.

Na základě těchto skutečností Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost proti výroku III. napadeného usnesení důvodnou, a proti ji v uvedeném rozsahu podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a odst. 3 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. Kasační stížnost proti výrokům I. a II.

napadeného usnesení byla odmítnuta, ve zbývajícím rozsahu kasační stížnosti nebyl stěžovatel úspěšný a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2016

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu